

щоб давати відповіді, але й для того, щоб сприяти процесу формування питань. Дискусія, навіть суперечка часто допомагає знайти нестандартне розв'язання службової проблеми, яка стоїть перед юридичним колективом. Обмінюючись думками, люди стають духовно багатшими, а також поповнюють культурний рівень мовної підготовки.

Отже, юрист як службова особа виробляє для себе власні норми поведінки, його функціональні обов'язки пов'язані з долею людей. Тому важливо підносити рівень професійної культури мови, виробляти сукупність правил поведінки, зорієнтованих на шанобливе ставлення до громадян, взаємоповагу в міжособистісному службовому спілкуванні.

Список використаних джерел

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.

2. Михайлюк В.О. Моделювання як важливий засіб формування культури ділового мовлення / В. О. Михайлюк // Дивослово. – 1999. – № 7. – С. 28–31.

3. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні / В. І. Мозговий. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 592 с.

4. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. – 496 с.

Бразалук Максиміліан Юрійович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри юридичного документознавства навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук ***Усачова К. С.***

ПОРУШЕННЯ НОРМ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ

Правотворчість – важлива складова діяльності держави, яка представлена компетентними органами, установами чи організаціями, уповноваженими в передбаченому законом

випадку готувати, видавати або вдосконалювати нормативно-правові акти.

Серед принципів правотворчості можна виокремити професійність, яка передбачає максимальну відповідність потребам суспільного розвитку, високу суспільну відповідальність та високий професійний рівень суб'єктів правотворчості [1, с. 152–153]. Нормативно-правовий акт повинен бути фахово укладений незалежно від того, яку юридичну силу він має.

Для того, щоб укладати нормативно-правові акти, суб'єкт правотворчості повинен володіти державною мовою на високому рівні, тож актуальність даної роботи полягає у приверненні уваги суб'єктів правотворчості до ролі державної мови та поглиблення знань стосовно мовних норм і вимог офіційно-ділового стилю.

Українська мова має характерну здатність до мелодійного звучання, яка має назву милозвучність (евфонічність). Слід зазначити, що в офіційно-діловому стилі милозвучність досягається за допомогою правильного сполучення звуків [2].

Найпоширенішими порушеннями правил милозвучності в нормативно-правових актах є неправильне вживання префіксів та прийменників *у, в*, сполучників *і, й, та*, а також прийменників *з-із-зі*.

Наприклад, у наказі Міністра охорони здоров'я «Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок» від 29 грудня 1993 р. № 256 [3] можна побачити приклади порушень норм евфонічності.

Так, у назві наказу сполучник «та» вжитий недоцільно, адже в цьому випадку виникає збіг приголосних. Щоб уникнути цього, у даній позиції доцільніше замінити сполучник «та» на сполучник «і», але в такому разі отримаємо повтор сполучників «і». Отже, другий сполучник «і», який знаходиться між словами «шкідливими» та «небезпечними», можна замінити сполучником «та».

Крім того у цій назві наявне порушення вживання прийменників *з-із-зі*. Дійсно, прийменник «із» уживається перед словами, що починаються на *з, ц, с, ч, ш, щ* та між групами приголосних, але не в цьому випадку. Якщо наступне слово починається сполученням приголосних, зокрема *з, с, ш, щ*, то слід уживати прийменник «зі». Тобто між словом «робіт» і словом «шкідливими» вигідніше вжити прийменник «зі».

Таким чином, отримаємо назву нормативно-правового акта, який відповідає нормам милозвучності:

«Про затвердження Переліку важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок».

У пункті 2 цього наказу маємо порушення вживання прийменників «у», «в»: «...набуває чинності через 10 днів після державної реєстрації цього наказу у Міністерстві юстиції України, а розділ 2 – за окремими наказами МОЗ України у міру створення в країні необхідних для його введення економічних та технічних умов». Прийменник «у» в позиції між словами «наказу» та «Міністерстві» вжитий недоцільно, адже, по-перше, попереднє слово закінчується на голосний звук, а по-друге, попереднє слово закінчується на звук «у», що вже не виправдовує вживання даного прийменника. Отже, необхідно замінити прийменник «у» на «в». Аналогічно між словами «України» та «міру». Після голосної повинен бути прийменник «в».

На підставі викладеного, фрагмент речення матиме такий вигляд: «...набуває чинності через 10 днів після державної реєстрації цього наказу в Міністерстві юстиції України, а розділ 2 – за окремими наказами МОЗ України в міру створення в країні необхідних для його введення економічних та технічних умов».

Ще один приклад неправильного вживання префіксів у, в міститься у пункті 11 частини 2 статті 8 Водного кодексу України:

«...відповідних категорій особливої охорони;

10) встановлення правил користування маломірними суднами на водних об'єктах;

11) встановлення у разі потреби більш суворих, ніж у цілому на території України, нормативів якості води у водних об'єктах місцевого значення...» [5].

Оскільки слово «встановлення» знаходиться на початку речення, за правилами милозвучності слід замінити приголосний «в» у префіксі на голосний «у». Також вживання префіксу «у» виправдовує приголосне закінчення останнього слова з попереднього речення.

Щодо пункту 10, то у даному випадку у слові «встановлення» префікс «в» може мати місце, оскільки останнє слово попереднього речення (9 пункт) закінчується на голосний звук.

Отже, засвоєння правил милозвучності – достатньо трудомісткий процес, який вимагає знання фонетики у всій її повноті та багатоманітності. Серед найчастіших порушень милозвучності можна зустріти збіг приголосних, викликаний

неправильним вживанням прийменників, префіксів та сполучників. Знання стандартів реалізації мовної системи суб'єктами правотворчості підвищує авторитетність національного законодавства, полегшує процес тлумачення норм права граматичним методом, тож для кожного правника повинно бути пріоритетним правильне оперування мовними нормами.

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

2. Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища шк., 2003. 462 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://litmisto.org.ua/?page_id=7116.

3. Наказ Міністра охорони здоров'я №256 від 29.12.1993р. «Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0051-94>.

4. Водний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>.

Брегін Тетяна Василівна,

курсант навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри юридичного
документознавства навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

Красницька А. В.

ЗАСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ

Будь-яка держава світу намагається упорядкувати суспільні відносини на рівні законодавчої бази, на рівні тлумачення права, а також на рівні застосування та реалізації права. Україна не є винятком. Цілком доречно зазначено що в пострадянській Україні в умовах розбудови правової держави суттєво підвищуються вимоги до техніки підготовки нормативно-правових та індивідуальних актів, до якості їх